

Okupacja sowiecka

Wystawa o Zrzeszeniu Wolność i Niezawisłość w Muzeum AK

PUBLIKACJA: 20.10.2025 Wiadomości , Dziedzictwo kulturowe

Fot. Paweł Stachnik

„O duszę i charakter Narodu Polskiego. Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość” – wystawę pod takim tytułem można oglądać od poniedziałku 20 października w krakowskim Muzeum Armii Krajowej.

– Muzeum Armii Krajowej jest idealnym miejscem, w którym możemy pokazać wystawę o Zrzeszeniu Wolność i Niezawisłość. Dopiero po kilkunastu latach odradzającej się wolnej Polski od 1989 r. (...) Sejm Rzeczypospolitej zdobył się na oddane hołdu Zrzeszeniu Wolność i Niezawisłość. Przez aklamację przyjęto słowa, że „WiN dobrze zasłużył się Polsce”, że był kontynuacją walki prowadzonej przez Armię Krajową. W tym muzeum mamy to wszystko pokazane, ten ogromny obraz wysiłku setek tysięcy żołnierzy AK, części Polskiego Państwa Podziemnego. Tak się składa, że za tymi drzwiami jest wystawa poświęcona żołnierzom Armii Krajowej zsyłanym do sowieckich łagrów. A obok staje wystawa o WiN. To się wszystko ze sobą łączy – powiedział dyrektor Muzeum AK dr Jarosław Szarek podczas otwarcia wystawy.

Podkreślił też, że Żołnierze Wyklęci skazani zostali przez komunistyczne władze na śmierć, potępienie i zapomnienie. Zamierzenie to nie udało się, bo pamięć o Wyklętych żyje i trwa, czego przykładem otwierana właśnie ekspozycja. Podziękował wszystkim, dzięki którym wystawa powstała i wyraził radość, że za kilka miesięcy pojawi się ona w szczególnym miejscu: przy Rakowieckiej 37 w Warszawie, w dawnym więzieniu Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, przez które przeszła większość bohaterów wystawy.

Wiceprezes IPN Karol Polejowski naszkicował w wystąpieniu kontekst historyczny, w jakim doszło do powstania Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość: – W 1945 r. II wojna się nie skończyła. Wojna nie skończyła się w naszej części Europy. Nastąpiła nowa okupacja, okupacja sowiecka, wspierana przez grono lokalnych zdrajców i kolaborantów, którzy nazywali się komunistami. Nie ma normalnego życia. Są areszty, wywózki na Sybir, prześladowania w katowniach Urzędu Bezpieczeństwa i sowieckiego NKWD. To wtedy powstaje Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość. Nie ma czegoś takiego jak druga konspiracja. Od końca roku 1939 konspiracja jest jedna. Konspiracja, która stawia sobie za cel pokonanie wroga – bez względu na to, jaki to wróg – i odzyskanie przez Polskę niepodległości. Przecież oficerowie, którzy powoływali do życia Zrzeszenie, oficerowie Wojska Polskiego, toczyli tę walkę od samego początku, od jesieni roku 1939 – powiedział.

Wystawa nosząca tytuł „O duszę i charakter Narodu Polskiego. Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość” została zorganizowana przez IPN, Muzeum AK oraz Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL w Warszawie. Jej partnerem jest Zarząd Obszaru Południowego Zrzeszenia WiN w Krakowie.

Ukazuje historię Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość, jego cele, działalność oraz losy jego członków na tle kontekstu historycznego. W MAK będzie można ją oglądać do 31 stycznia 2026 r.

Paweł Stachnik (Muzeum AK)

<https://dzieje.pl/wiadomosci/wystawa-o-zrzeszeniu-wolnosc-i-niezawislosc-w-muzeum-ak>